Analizy OSW

OŚRODEK STUDIÓW WSCHODNICH 17.11.2022 www.osw.waw.pl

Chiny: umiarkowane korekty w strategii „zero COVID”

Michał Bogusz

10 listopada odbyło się posiedzenie Stałego Komitetu Biura Politycznego Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Chin (SKBP KC KPCh), najważniejszego organu partyjnego w kraju, poświęcone m.in. „optymalizacji środków zapobiegawczych i kontrolnych na rzecz przeciwdziałania COVID-19”. SKBP ponownie wskazał na potrzebę „niezachwianego i dynamicznego wdrażania ogólnej polityki zerowego poziomu COVID”, a jednocześnie zaakcentował konieczność „skutecznej koordynacji działań zapobiegawczych i kontrolnych dotyczących epidemii z posunięciami kształtującymi rozwój gospodarczy i społeczny, zgodnie z wymogami w kwestiach przeciwdziałania epidemii, stabilizacji gospodarki i zapewnienia bezpiecznego rozwoju”. Podczas spotkania zauważono, że wciąż pojawiają się nieznane dotąd warianty koronawirusa, pandemia się nie zakończyła, a w Chinach cały czas wykrywane są nowe ogniska.

11 listopada, po posiedzeniu państwowej Narodowej Komisji Zdrowia, opublikowano listę „20 środków”, które przynoszą m.in. ułatwienia w podróżowaniu do i z Chińskiej Republiki Ludowej (ChRL). Zrezygnowano z możliwości zawieszania lotów międzynarodowych z powodu wykrycia przypadków COVID-19. Przed przekroczeniem granicy wymagane jest okazanie tylko jednego negatywnego wyniku testu PCR, a kwarantannę dla przyjezdnych skrócono z siedmiu dni w hotelu i trzech dni w miejscu zamieszkania do odpowiednio pięciu i trzech dni. Ponadto: zrezygnowano ze śledzenia kontaktów wtórnych (czyli osób, które zetknęły się z osobą wcześniej mającą kontakt z zainfekowanym); odchodzi się od masowej izolacji ludności (będzie ona ograniczana do pojedynczych budynków lub tylko ich części, a nie całych osiedli mieszkaniowych); wzrośnie tempo akcji szczepień, w szczególności ludzi starszych; powstaną mapy w celu ułatwienia lokalizacji osób zagrożonych i ich skupisk; zwiększy się kontrola pandemiczna w szkołach. Położono także nacisk na konieczność kontynuowania pracy zakładów produkcyjnych i utrzymania niezakłóconych łańcuchów dostaw. W punkcie 16. zapisano odejście od zasady „jeden sposób dla wszystkich” i stwierdzono, że lokalne komitety partyjne i władze powinny wziąć na siebie odpowiedzialność za prowadzenie skutecznej polityki antypandemicznej, która nie będzie szkodziła aktywności mieszkańców.

Komentarz

- Decyzje SKBP to reakcja na narastające trudności gospodarcze, wymuszające umiarkowane korekty strategii „zero COVID” (szerzej zob. *Chiny: konsekwencje strategii „zero COVID”*). W wyniku fali zamykania miast i prowincji w czasie licznych zachorowań wiosną PKB Chin w drugim kwartale 2022 r. spadł o 2,6% względem pierwszego. Pekin chce zapobiec potencjalnemu odpływowi zagranicznych inwestycji i dalszemu kurczeniu

się eksportu (w październiku br. jego wartość liczona w dolarach obniżyła się o 0,3% r/r). Służyć ma temu m.in. skrócenie kwarantanny dla podróżujących z zagranicy, w pierwszej kolejności przedstawicieli biznesu. Jeszcze w czasie wizyty kanclerza Niemiec Olafa Scholza 4 listopada ogłoszono, że w określonym zakresie mają być uznawane szczepienia obcokrajowców preparatem konsorcjum Pfizer–BioNTech. Istotny nacisk położono też na utrzymanie produkcji w fabrykach. Obawy o jej spadek przyczyniły się do decyzji o ograniczeniu zasięgu izolacji w zakładach pracy i miejscach zamieszkania, gdzie wykryto obecność wirusa SARS-CoV-2. Ma to także powstrzymać obniżanie się konsumpcji wewnętrznej i zapobiec stratom sektora usług. Również władze lokalne zaczynają odczuwać koszty bezpośrednie wdrażania strategii „zero COVID", w tym masowego wykonywania badań (szacuje się, że pochłania ono ok. 1,8% PKB). Coraz częściej pojawiają się informacje o braku środków na opłacenie tak dużej liczby testów lub na wypłaty dla personelu medycznego oraz nadzorującego izolacje i kwarantanny. Równocześnie z powodu ograniczonej aktywności gospodarczej spadają dochody władz lokalnych.

- Wprowadzone regulacje nie oznaczają odejścia od polityki „zero COVID". Nie ma też przesłanek, aby uznać, że rządzący planują w najbliższym czasie pełne otwarcie kraju i powrót do przedpandemicznego reżimu podróży. Mimo trudnej sytuacji gospodarczej Pekin nie może zrezygnować ze strategii eliminacji ognisk zachorowań – z powodów zarówno praktycznych, jak i politycznych. Wprawdzie w ChRL zaszczepiono ponad 90% populacji, jednak akcję szczepień wykonano krajowymi preparatami o niskiej skuteczności, a początkowe sukcesy przyjętej strategii przyniosły taki efekt, że ludność nie nabyła odporności zbiorowej w sposób naturalny. Niski poziom wyszczepienia wśród najstarszych (według danych z marca tylko 20% osób w wieku 80 lub więcej lat przyjęło dwie dawki) sprawia, że stanowią oni grupę podwyższonego ryzyka. Rządowe szacunki mówią o minimum milionie ofiar wśród nich w wypadku utraty kontroli nad pandemią.
- Strategię „zero COVID" sygnuje sekretarz generalny KPCh Xi Jinping. Wycofanie się z niej oznaczałoby przyznanie się do błędu, a to – ze względu na budowany kult jednostki – jest niemożliwe. W efekcie Pekin dąży do decentralizacji odpowiedzialności politycznej związanej z jej wdrażaniem. Zmusza zatem władze lokalne do jak najwcześniejszego i zdecydowanego działania, aby wyprzedzić masowe rozprzestrzenianie się SARS-CoV-2. Zarazem jednak to one będą ponosić odpowiedzialność za spadek aktywności ekonomicznej w regionie lub za ewentualne protesty w związku z „arbitralną" izolacją ludności. Jeżeli doszłoby do gwałtownego wzrostu zachorowań w skali kraju, wówczas można się spodziewać powrotu do najbardziej restrykcyjnych elementów strategii „zero COVID".